

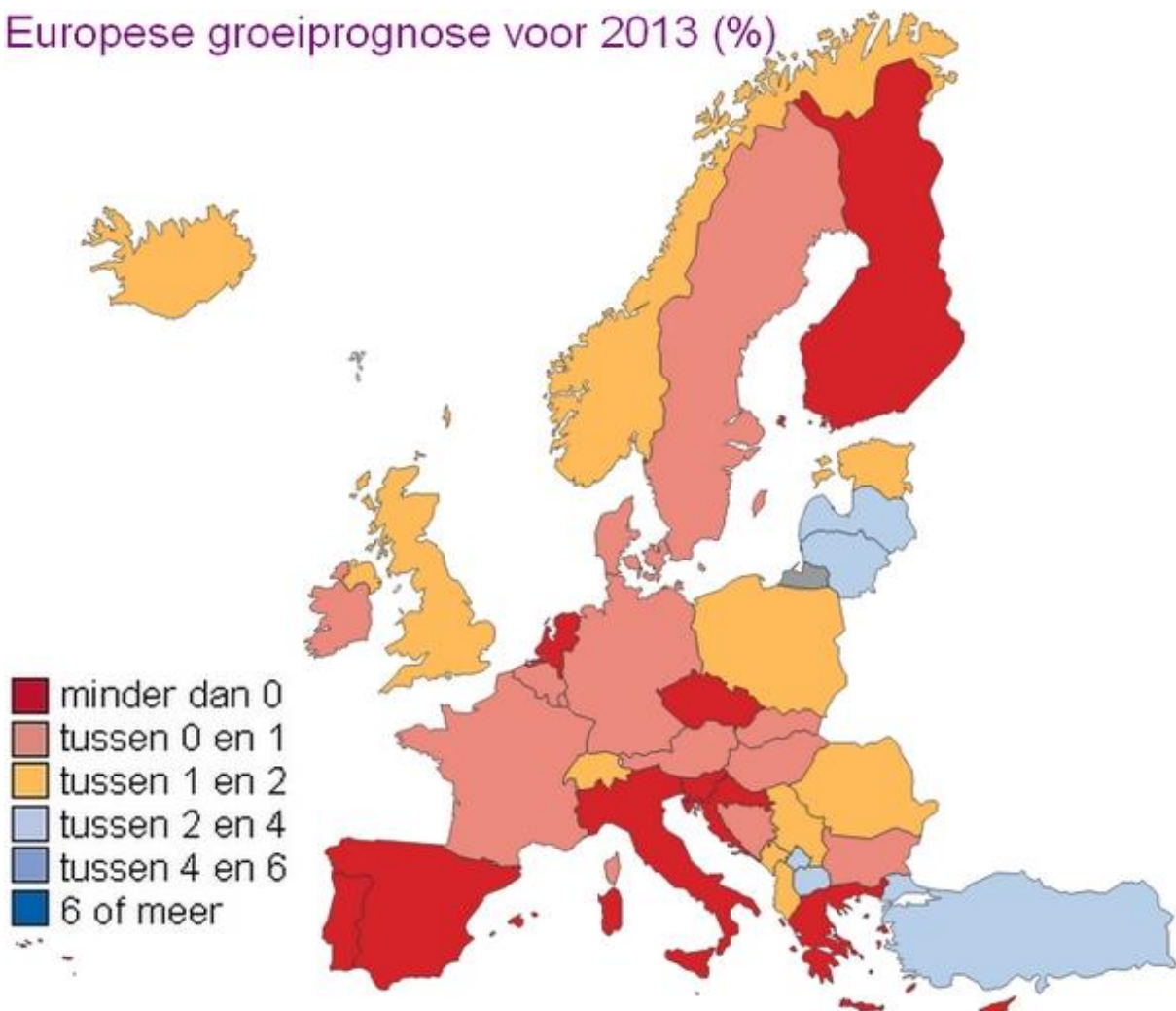
Prognose IMF voor Midden-Europa en de Balkan

Jan Limbeek

Twee keer per jaar, in april en in september of oktober, publiceert het IMF zijn World Economic Outlook, waarin het zijn economische verwachtingen voor de wereld schetst. De huidige prognose voor Midden-Europa en de Balkan valt wederom slechter uit dan de [prognose voor het GOS, Georgië en Mongolië](#). De verwachte gemiddelde groei in de achttien landen van Midden-Europa en de Balkan (inclusief Moldova) in de periode tot en met 2016 is nauwelijks lager dan de verwachting van de vorige prognose van april 2013. Maar het gevaar dat het herstel trager gaat verlopen acht het IMF aanzienlijk.

In 2012 presteerde de economie van de Midden-Europese regio flink slechter vanwege slechte weersomstandigheden en de recessie in de eurozone, waardoor de export afnam en minder Europees kapitaal voor Midden-Europese dochterbanken ter beschikking kwam. In 2013 herstelt de economie zich naar verwachting weer door een betere economie in de eurozone, een ruimer monetair beleid en beter weer. Als het herstel in de eurozone langer op zich laat wachten, dan verloopt het herstel in Midden-Europa en de Balkan ook trager. Dit geldt vooral voor landen met sterke Europese banden, met name Kroatië, Hongarije en Polen.

Europese groeiprognoze voor 2013 (%)

Bron: World Economic Outlook, oktober 2013

In zeven van de achttien landen verwacht het IMF een hogere groei tot en met 2016 dan waar het in april 2013 op rekende, in zes landen zal het slechter gaan. In de overige vijf landen is er nagenoeg geen groeiverschil. De economische groei blijft dus ongeveer gelijk in de regio, maar de grootte van de groei verschilt sterk tussen de achttien afzonderlijke landen. Er zijn slechts vijf kleinere landen waar de groei in de periode tot en met 2016 boven de drie procent uitkomt: Letland, Litouwen, Moldova, Macedonië en Kosovo. In Letland, Kosovo en Moldova komt de verwachte groei na 2014 uit boven de vier procent.

Er zijn geen landen in de regio waar de economische groei veel hoger uitvalt dan in de vorige prognose van april 2013. Maar er zijn wel vier landen waar de economische groeiverwachting flink neerwaarts is bijgesteld: in Estland, Tsjechië en Slovenië is de groei in de periode tot en met 2016 met meer dan twee procentpunt verlaagd. Slowakije zit daar met een verlaging van 1,5 procentpunt over de periode tot en met 2016 net onder.

Slovenië kent de grootste neerwaartse bijstelling van de regio in 2014: van +1,5 procent naar -1,4 procent. Bovendien is Slovenië het enige land van de regio waar de economie in 2014 nog krimpt. De slechte economische resultaten zorgen ervoor dat Tsjechië al in 2014 Slovenië gaat inhalen als het rijkste land van de regio.

Europa: economische groei (%), consumentenprijzen (%), jaargemiddelde), saldi lopende rekening (% bbb) en werkloosheid (% beroepsbevolking), 2011-13

	BBP			Inflatie			Lopende rekening			Werkloosheid		
	Prognose			Prognose			Prognose			Prognose		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Europa	-0,1	0,3	1,4	3,0	2,0	1,9	1,3	1,6	1,7
Ontwikkeld Europa	-0,4	0,0	1,2	2,4	1,6	1,6	1,9	2,3	2,4	10,3	11,0	10,9
Eurozone	-0,6	-0,4	1,0	2,5	1,5	1,5	1,3	1,8	1,9	11,4	12,3	12,2
Slowakije	2,0	0,8	2,3	3,7	1,7	2,0	2,3	3,5	4,2	14,0	14,4	14,4
Slovenië	-2,5	-2,6	-1,4	2,6	2,3	1,8	3,3	5,4	7,0	8,9	10,3	10,9
Estland	3,9	1,5	2,5	4,2	3,5	2,8	-1,8	-0,7	-0,2	10,2	8,3	7,0
Tsjechië	-1,2	-0,4	1,5	3,3	1,8	1,8	-2,4	-1,8	-1,5	7,0	7,4	7,5
Opkomend Europa*	1,4	2,3	2,7	5,8	4,1	3,5	-4,3	-4,4	-4,5
Turkije	2,2	3,8	3,5	8,9	7,7	6,5	-6,1	-7,4	-7,2	9,2	9,4	9,5
Polen	1,9	1,3	2,4	3,7	1,4	1,9	-3,5	-3,0	-3,2	10,1	10,9	11,0
Roemenië	0,7	2,0	2,2	3,3	4,5	2,8	-3,9	-2,0	-2,5	7,0	7,1	7,1
Hongarije	-1,7	0,2	1,3	5,7	2,3	3,0	1,7	2,2	2,0	10,9	11,3	11,1
Bulgarije	0,8	0,5	1,6	2,4	1,4	1,5	-1,3	1,2	0,3	12,4	12,4	11,4
Servië	-1,7	2,0	2,0	7,3	8,5	5,0	-10,5	-7,5	-6,5	23,1	25,0	24,9
Kroatië	-2,0	-0,6	1,5	3,4	3,0	2,5	0,1	0,4	-0,7	16,2	16,6	16,1
Litouwen	3,6	3,4	3,4	3,2	1,3	2,1	-0,5	-0,3	-1,2	13,2	11,8	11,0
Letland	5,6	4,0	4,2	2,3	0,7	2,1	-1,7	-1,1	-1,3	15,0	11,9	10,7

* Inclusief Albanië, Bosnië-Herzegovina, Kosovo, Macedonië en Montenegro.

Opm. Moldova wordt niet besproken als opkomend Europees land door het IMF, Turkije juist wel.

Bron: *World Economic Outlook*, oktober 2013.

In alle landen in de regio is de werkelijke (ppp-) koopkracht van de nationale munt hoger dan de dollar-koopkracht volgens de wisselkoers, dus als de munt omgerekend wordt in dollars. Het prijsniveau in Midden-Europa en de Balkan is immers lager dan in de Verenigde Staten, voor een dollar kun je er meer kopen dan in de Verenigde Staten. Uitgedrukt in ppp (koopkrachtpariteit, dat wil zeggen: de werkelijke koopkracht na compensatie voor prijsverschillen) is het inkomen per hoofd van de bevolking in elk land van de regio hoger dan het lijkt wanneer het inkomen simpelweg in dollars wordt omgerekend.

In zestien landen van de Midden-Europese regio zal de groei van het ppp-inkomen (de werkelijke koopkracht) in de huidige prognose lager uitvallen dan waar het IMF in april 2013 op rekende. Alleen het ppp-inkomen van Servië en Polen zal stijgen.

De daling van het ppp-inkomen komt vooral door de depreciatie van de nationale munten. Vooral in Bulgarije, Slowakije, Tsjechië en Slovenië is de ppp-daling aanzienlijk. In Slowakije zal de koopkracht per capita zo'n 600 euro lager zijn in 2015, in Bulgarije 700 dollar, in Tsjechië 800 dollar en in Slovenië bijna 1.900 dollar. De gemiddelde Sloveen heeft naar verwachting nog in 2016 een lager inkomen dan in 2008.

Estland, Slowakije en Slovenië zijn lid van de eurozone, waardoor hun munt – de euro – niet deprecieert. De Europese Centrale Bank bepaalt de waarde van de euro. Deze drie landen kennen dan ook een grote waardestijging van hun inkomen gemeten in dollars. Per 2014 wordt Letland lid van de eurozone. Dit land heeft minder last van appreciatie omdat het een betrekkelijk lage conversiekoers van de lat naar de euro afgesproken heeft. Door de bloeiende Letse economie geschiedt depreciatie niet. Dit geldt ook voor Litouwen. In 2016 zal de gemiddelde Litouwer zo'n 1.000 dollar rijker zijn dan waarvan in de vorige prognose sprake was. Toch houdt de Litouwse Centrale Bank de koersstijging beperkt. Gemeten in ppp werd de gemiddelde Litouwer al in 2013 rijker dan de gemiddelde Est.

De Tsjechische Centrale Bank kan de externe waarde van de eigen kroon eveneens sturen en houdt de koersstijging van de eigen munt het sterkst van de regio beperkt. Gemeten in dollars is de gemiddelde Tsjech een derde armer dan in de eigen munt. In 2016 is een Tsjech nog 1.144 dollar armer in dollars dan in 2008.

IMF-prognose voor Midden-Europa en de Balkan, 2007-2016 (oktober 2013)

		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Albanië	groei bbp (%)	5,9	7,5	3,3	3,8	2,8	1,6	1,7	2,1	2,5	2,5
	bbp per capita (\$)	3.384	4.087	3.800	3.660	3.965	3.870	4.039	4.269	4.502	4.742
	bbp per capita (ppp)*	6.312	6.876	7.131	7.454	7.774	7.997	8.203	8.470	8.815	9.177
Bosnië – Herzegovina	groei bbp (%)	6,1	5,6	-2,9	0,7	1,3	-0,7	0,5	2,0	3,5	4,0
	bbp per capita (\$)	3.928	4.768	4.403	4.305	4.690	4.461	4.866	5.091	5.380	5.736
	bbp per capita (ppp)*	7.196	7.757	7.602	7.764	8.031	8.127	8.293	8.612	9.115	9.698
Bulgarije	groei bbp (%)	6,4	6,2	-5,5	0,4	1,8	0,8	0,5	1,6	2,5	2,5
	bbp per capita (\$)	5.520	6.855	6.433	6.374	7.312	7.006	7.411	7.623	7.976	8.358
	bbp per capita (ppp)*	12.048	13.102	12.550	12.852	13.669	14.103	14.440	14.986	15.754	16.566
Kroatië	groei bbp (%)	5,1	2,1	-6,9	-2,3	0,0	-2,0	-0,6	1,5	2,0	2,5
	bbp per capita (\$)	13.386	15.694	14.056	13.322	14.021	12.829	13.312	13.921	14.728	15.683
	bbp per capita (ppp)*	17.818	18.553	17.417	17.270	17.665	17.618	17.753	18.314	19.063	19.945
Estland	groei bbp (%)	7,5	-4,2	-14,1	2,6	9,6	3,9	1,5	2,5	3,5	3,6
	bbp per capita (\$)	16.404	17.801	14.523	14.238	16.836	16.720	18.127	19.582	21.130	22.698
	bbp per capita (ppp)*	20.889	20.435	17.696	18.374	20.524	21.714	22.352	23.281	24.578	25.995
Hongarije	groei bbp (%)	0,1	0,9	-6,8	1,3	1,6	-1,7	0,2	1,3	1,5	1,7
	bbp per capita (\$)	13.520	15.353	12.626	12.778	13.916	12.652	13.172	13.872	14.703	15.600
	bbp per capita (ppp)*	18.732	19.309	18.166	18.660	19.394	19.497	19.836	20.456	21.239	22.087
Kosovo#	groei bbp (%)	8,3	7,2	3,5	3,2	5,2	2,3	2,6	4,2	4,5	5,0
	bbp per capita (\$)										
	bbp per capita (ppp)*										
Letland	groei bbp (%)	9,6	-3,3	-17,7	-0,9	5,5	5,6	4,0	4,2	4,2	4,0
	bbp per capita (\$)	12.971	15.263	11.954	11.365	13.728	13.900	14.924	15.991	17.255	18.584
	bbp per capita (ppp)*	17.627	17.518	14.717	15.050	16.544	18.058	19.095	20.291	21.634	23.035
Litouwen	groei bbp (%)	9,8	2,9	-14,8	1,5	5,9	3,6	3,4	3,4	3,5	3,7
	bbp per capita (\$)	11.648	14.140	11.095	11.127	14.148	14.009	15.633	16.600	18.036	19.572
	bbp per capita (ppp)*	18.097	19.087	16.470	17.194	20.132	21.383	22.566	23.850	25.311	26.922
Macedonië	groei bbp (%)	6,2	5,0	-0,9	2,9	2,9	-0,3	2,2	3,2	3,6	4,0
	bbp per capita (\$)	3.998	4.828	4.548	4.552	5.122	4.660	5.073	5.504	5.971	6.430
	bbp per capita (ppp)*	8.926	9.539	9.505	9.877	10.336	10.465	10.816	11.322	11.947	12.653
Montenegro	groei bbp (%)	10,7	6,9	-5,7	2,5	3,2	-0,5	1,5	2,2	2,3	2,4
	bbp per capita (\$)	5.965	7.360	6.715	6.649	7.251	6.778	7.252	7.514	7.776	8.058
	bbp per capita (ppp)*	10.247	11.148	10.571	10.942	11.495	11.610	11.925	12.361	12.878	13.433

		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Polen	groei bbp (%)	6,8	5,1	1,6	3,9	4,5	1,9	1,3	2,4	2,7	3,1
	bbp per capita (\$)	11.156	13.890	11.314	12.309	13.384	12.709	13.334	14.112	14.993	15.888
	bbp per capita (ppp)*	16.306	17.481	17.893	18.796	19.843	20.562	21.118	21.968	23.012	24.210
Roemenië	groei bbp (%)	6,3	7,3	-6,6	-1,1	2,2	0,7	2,0	2,2	2,5	2,9
	bbp per capita (\$)	7.917	9.497	7.649	7.684	8.540	7.939	8.630	8.944	9.460	10.058
	bbp per capita (ppp)*	11.449	12.551	11.834	11.860	12.390	12.722	13.179	13.710	14.373	15.127
Servië	groei bbp (%)	5,4	3,8	-3,5	1,0	1,6	-1,7	2,0	2,0	2,2	2,5
	bbp per capita (\$)	5.304	6.485	5.497	5.030	6.030	5.309	6.017	6.218	6.638	7.060
	bbp per capita (ppp)*	9.679	10.288	10.044	10.309	10.725	10.722	11.085	11.487	11.980	12.535
Slowakije	groei bbp (%)	10,5	5,8	-4,9	4,4	3,2	2,0	0,8	2,3	2,8	3,3
	bbp per capita (\$)	13.938	17.553	16.168	16.121	17.832	17.008	17.929	18.945	20.066	21.296
	bbp per capita (ppp)*	20.298	21.867	20.895	22.024	23.308	24.142	24.664	25.636	26.874	28.317
Slovenië	groei bbp (%)	7,0	3,4	-7,9	1,3	0,7	-2,5	-2,6	-1,4	0,9	2,1
	bbp per capita (\$)	23.585	27.267	24.274	23.002	24.534	22.100	22.719	23.161	24.012	25.205
	bbp per capita (ppp)*	27.894	29.403	26.979	27.452	28.145	27.837	27.418	27.392	28.120	29.233
Tsjechië	groei bbp (%)	5,7	3,1	-4,5	2,5	1,8	-1,2	-0,4	1,5	2,1	2,2
	bbp per capita (\$)	17.544	21.715	18.838	18.892	20.603	18.624	18.868	19.236	19.875	20.571
	bbp per capita (ppp)*	25.195	26.243	25.045	25.877	26.916	27.000	27.214	28.011	29.137	30.362
Moldova [^]	groei bbp (%)	3,0	7,8	6,0-	7,1	6,8	0,8-	4,0	4,0	5,0	5,0
	bbp per capita (\$)	1.229	1.695	1.524	1.631	1.971	2.037	2.214	2.387	2.591	2.813
	bbp per capita (ppp)*	2.708	2.983	2.830	3.071	3.347	3.378	3.562	3.767	4.037	4.328
Nederland	groei bbp (%)	3,9	1,8	-3,7	1,5	0,9	-1,2	-1,3	0,3	1,6	1,8
	bbp per capita (\$)	47.839	53.199	48.300	46.862	49.932	46.011	47.651	49.273	50.894	52.834
	bbp per capita (ppp)*	39.665	41.009	39.607	40.490	41.481	41.527	41.447	42.143	43.607	45.235
Griekenland	groei bbp (%)	3,5	-0,2	-3,1	-4,9	-7,1	-6,4	-4,2	0,6	2,9	3,7
	bbp per capita (\$)	27.379	30.605	28.582	26.074	25.655	22.072	21.617	22.095	23.175	24.596
	bbp per capita (ppp)*	28.445	28.830	28.024	26.855	25.426	24.260	23.632	24.219	25.468	26.996

Opm. De gemarkeerde cijfers zijn schattingen van het IMF.

* ppp is de Engelse afkorting van koopkrachtpariteit. De ppp wordt hier weergegeven in internationale dollars en is even hoog als de koopkracht van de dollar in de VS.

Kosovo werd op 9 mei 2009 het 186e lid van het IMF.

[^] Moldavia (Moldavië) hoort eigenlijk bij het GOS. Het inkomensniveau van de gemiddelde inwoner van Moldavië wijkt bovendien af: hij verdient twee keer minder dan een Albanees, de armste inwoner van Europa. Dit wil niet zeggen dat hij twee keer zo arm is, want het illegaal vergaarde inkomen zit niet in de cijfers.

Bron: Internationaal Monetair Fonds, *World Economic Outlook Database*, 8 oktober 2013

[Terug naar 'Achtergrond'](#)